Conclusies van de vergadering van de Coördinatie Commissie
voor Europese Integratie- en Associatieproblemen
4 november 1971

De Coördinatie Commissie beraadslaagde over de zitting van de Raad der Europese Gemeenschappen op 8 en 9 november 1971. De volgende onderwerpen kwamen daarbij aan de orde:

A 1. Vaststelling van het onderhandelingsmandaat voor de EVA-neutralen

Het is de bedoeling dat in de komende Raadszitting het onderhandelingsmandaat zal worden vastgesteld. Medewerking hieraan zal echter betekenen dat Nederland t.a.v. enkele desiderata zijn standpunt niet zal kunnen volhouden.
Met name is dit het geval bij de vaststelling voor de origineregels, waar onze positie betrekkelijk geisoleerd is.
Het meningsverschil hierover heeft tot dusverre ook verhinderd dat de kandidaat-Lid-Staten terzake van het mandaat zijn geconsulteerd. De Coördinatie Commissie concludeerde dat Nederland op dit punt voorlopig akkoord zou kunnen gaan met een minder vergaande regeling teneinde althans de consultatie mogelijk te maken, in de hoop dat de opmerkingen van de kandidaatlanden tot een verbetering van de positie zullen leiden. Eenzelfde taktiek zou ook gevolgd kunnen worden bij de vaststelling van het mandaat; in de verwachting dat de Commissie, gezien de reacties van de EVA-landen, toch terug zal moeten komen om wijziging van het mandaat te verkrijgen.

Een ander punt waar Nederland een geëxponeerde positie inneemt betreft de ontsnappingsclausule en in het bijzonder de procedure van inwerkingstelling daarvan. Hoewel dit punt niet in het mandaat zal worden opgenomen, dient het toch in de Raad ter sprake te worden gebracht. Hierbij zal van Nederlandse kant moeten worden vastgehouden aan de lijn dat een goede en efficiënte ontsnappingsclausule de enige manier is om de thans reeds uitgebreide lijst van uitzonderingen tot redelijker proporties terug te brengen. Overigens bestaat er wel het gevaar dat per slot van rekening zowel een stringente ontsnappingsclausule als een lange lijst van uitzonderingen zullen worden overeengekomen.

Ten aanzien van de Nederlandse landbouwwensen is overeenstemming bereikt. De reacties van de betreffende EVA-landen dienen te worden afgewacht. Aan het Italiaanse verlangen om verdergaande concessies te verkrijgen op het punt van Italiaanse werknemers in Zwitserland ware geen medewerking te verlenen.

Wat betreft de juridische basis van de te sluiten akkoorden kon de Coördinatie Commissie zich na enige discussie verenigen met art. 113 van het EEG-Verdrag, hetgeen tevens impliceert dat de Commissie in haar onderhandelingen zal worden bijgestaan door het Comité-113. Overweging is tevens dat voor de betrokken Europese landen het alternatief in wezen is een handelsverdrag of volledige toetreding. Nu de tweede mogelijkheid is uitgesloten, lijkt het juist om het handelsverdrag dan ook met name te baseren op het handelspolitieke artikel in het Verdrag van Rome.

© NA, 2.05.313, Buitenlandse Zaken, blok 3, 1965-1974 (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 14342
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/S02652

2. Visserijzones

De Coördinatie Commissie kwam tot de conclusie dat het, ondanks de toegenomen Noorse weerstand en ondanks de geringe bereidheid van Engelse zijde om op de tentatieve suggesties van de Gemeenschap in te gaan, gewenst is in de a.s. Raadszitting een duidelijk standpunt van de ZES vast te stellen. Verder uitstel vergroot nl de kans dat wij zouden afglijden naar een status quo-regeling, die met name door het Ministerie van Landbouw en Visserij uiterst ongunstig wordt beoordeeld. De noodzaak om tot een regeling te komen impliceert overigens wel dat Nederland t.a.v. de inhoud daarvan tot enige soepelheid bereid zou kunnen zijn, o.a. in de definitie van die kustgebieden die geacht worden geen economisch achterland te hebben. Verder uitstel van het doen van een definitief aanbod aan de onderhandelingspartners zou ook het politiek rijpingsproces, met name in Noorwegen, niet bevorderen. Overigens ziet het er naar uit dat niet te ontkomen zal zijn aan een regeling die voor alle toetredingskandidaten gelijke mogelijkheden schept.

3. Noorse landbouw.

Op dit terrein bestaan weinig moeilijkheden meer en de verwachting lijkt gewettigd dat in de komende onderhandelingsronde hierover overeenstemming kan worden bereikt.

4. Contacten tussen de Raad en het Europees Parlement inzake de begrotingsprocedure en de rechtstreekse verkiezingen.

De Coördinatie Commissie concludeerde ten aanzien van beide onderwerpen tot handhaving van het Nederlandse standpunt, d.w.z. dat voor wat betreft de begrotingsprocedure het Parlement in de gelegenheid wordt gesteld zich uit te spreken over het voorontwerp van de Europese Commissie voordat de Raad dit voorontwerp behandelt, en voor wat betreft de rechtstreekse verkiezingen dat aan het Parlement overgelaten wordt te beslissen welke instantie van die kant het contact met de Raadsvoorzitter zal onderhouden.

5. Interim-regeling Oostenrijk

De verwachting is gewettigd dat de Raad zich hiermee akkoord kan verklaren.

B. Vervolgens besprak de Coördinatie Commissie de voorziene bijeenkomst van de Ministers van Onderwijs op 16 november a.s. Wat betreft de onderlinge erkenning van diploma's ging de Coördinatie Commissie ermee akkoord dat de Ministers van Onderwijs dit probleem vanuit een algemeen oogpunt zullen bezien, waarbij Nederland zich zou kunnen aansluiten bij het Duitse streven om te komen tot een globale erkenning (Pauschalanerkennung) van de diploma's. Als eerste stap in die richting zou ook kunnen worden ingestemd met de instelling van een Conseil d'éducation supérieure. Verdere besluitvorming is ook mogelijk op het terrein van de Europese universiteit. Hoewel over de opportuniteit van deze instelling twijfels werden geuit, erkende de Coördinatie Commissie dat de besluitvorming na zovele jaren reeds te ver is voortgeschreden om thans te kunnen worden teruggedraaid.

De discussie over meer algemene onderwerpen die op de agenda voorkomen, zoals de samenwerking op onderwijsgebied en de oprichting van een Europees centrum voor onderwijsontwikkeling, leidde tot de gevolgtrekking dat de Coördinatie Commissie zich in een van haar volgende zittingen zal moeten bezighouden met het principiële vraagstuk in hoeverre niet-verdragsonderwerpen dienen te worden ingebracht in het kader van de Gemeenschap.
Dit betreft uiteraard ook veel andere terreinen dan dat van het onderwijs. In elk geval was men het er over eens dat vóór de toetreding van Engeland geen vergaande nieuwe besluiten op het gebied van het onderwijs in de Gemeenschap zouden dienen te worden genomen.

C. Ten aanzien van de aanvrage van Mauritius om thans reeds partij te kunnen worden bij de Tweede Jaoende-Conventie concludeerde de Coördinatie Commissie dat Nederland zich in beginsel positief dient op te stellen. Het betrekken van andere dan de ex-Franse koloniën bij de associatie-overeenkomst is steeds een Nederlandse doelstelling geweest. Daar staat tegenover dat men inmiddels in de toetredingsonderhandelingen overeen is gekomen ten opzichte van de Afrikaanse Commonwealth-landen een status-quo tot 1975 te handhaven, terwijl het bovendien zo is dat het Mauritiaanse exportbelang dat voornamelijk uit suiker bestaat, door de huidige associatieregeling niet wordt gedekt.
Op grond van deze overwegingen zou men kunnen trachten Mauritius toch tegemoet te komen door een bijzondere regeling die dat land wel toegang geeft tot de instellingen van de associatie en tot het Europees Ontwikkelingsfonds, maar waarbij de gehele handelspolitieke sector op grond van de status-quo voorlopig buiten beschouwing zou blijven.
Het Mauritiaanse geval verschilt in voldoende opzicht van dat van andere Afrikaanse Commonwealth-landen om deze uitzonderingspositie te rechtvaardigen.
In elk geval zou Nederland niet als enige afwijzend tegenover de opening van onderhandelingen met Mauritius dienen te staan.

D. <u>Griekse wijn</u>

De Coördinatie Commissie concludeerde dat de tot dusverre door Nederland ingenomen afwijzende houding ten aanzien van een wijziging van het invoerregiem voor Griekse wijn, mede gezien het recente besluit t.a.v. de wijninvoer uit Noord Afrika, niet langer is vol te houden.
Het standpunt zou thans derhalve als volgt dienen te luiden:
Hoewel principiële bezwaren tegen invoerregeling op basis van "economisch voordeel" blijven bestaan, kan meegewerkt worden aan onderhandeling met Griekenland conform de voorstellen van de Commissie, hetgeen betekent dat naast het economisch voordeel ook nog een zeker commercieel voordeel wordt ingebouwd.

Overeenkomst met Griekenland zou voorts aan volgende voorwaarden moeten voldoen:
- onderdeel vormen van pakket besluiten terzake van de toetreding;
- tijdelijk karakter dragen, b.v. gelijke duur als regeling t.b.v. Algerije.

Na afloop van deze regeling zou rekening houdend met opgedane ervaringen Gemeenschap vrij moeten zijn ook andersoortige regeling met Griekenland over een te komen.

Tenslotte moet het duidelijk zijn dat verdergaande concessies aan Griekenland dan thans voorzien in Commissie-voorstellen niet kunnen worden overwogen omdat deze in strijd zouden zijn met algemene lijn m.b.t. Griekenland. Hiervan afwijken is op politieke gronden niet mogelijk.

E. Tenslotte vond er een discussie plaats over de instelling van de 10 % surcharge door Denemarken.
Men besloot hiertegenover een niet al te kritische houding in te nemen, mede gezien het feit dat door Denemarken tevens een afbraakritme is voorzien, maar aan de andere kant toch niet geheel de gelegenheid te laten voorbijgaan om terzake enige druk uit te oefenen. Dit zou kunnen geschieden door in de komende EEG-Raad een opdracht te laten geven aan het Comité van Permanente Vertegenwoordigers om de gevolgen van de Deense maatregel voor de tariefafbraak in de beginperiode van het Deense lidmaatschap te laten onderzoeken.

DGES, 4 november 1971.

Overeenkomst met Griekenland zou voorts aan volgende voorwaarden moeten voldoen:
- onderdeel vormen van pakket besluiten terzake van de toetreding;
- tijdelijk karakter dragen, b.v. gelijke duur als regeling t.b.v. Algerije. Er moet nl een revisiemogelijkheid blijven bestaan, indien zou blijken dat het systeem van het economisch voordeel geen handelsbevorderende werking heeft.

Tenslotte moet het duidelijk zijn dat verdergaande concessies aan Griekenland dan thans voorzien in Commissie-voorstellen niet kunnen worden overwogen omdat deze in strijd zouden zijn met algemene lijn m.b.t. Griekenland. Hiervan afwijken is op politieke gronden niet mogelijk.

E. Tenslotte vond er een discussie plaats over de instelling van de 10 % surcharge door Denemarken. Men besloot, zonder een al te kritische houding in te nemen, de gelegenheid niet te laten voorbijgaan om terzake enige druk uit te oefenen. Dit zou kunnen geschieden door in de komende EEG-Raad een opdracht te laten geven aan het Comité van Permanente Vertegenwoordigers om te onderzoeken of de Deense maatregelen de gemaakte afspraken omtrent de tariefafbraak gedurende de overgangsperiode niet doorkruisen.

DGES, 5 november 1971 .